

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**Institvtionvm// Ad Vniversvm// Ivs Pontificivm, Sive//
Canonicvm, Libri Qvatvor**

Lancellotti, Giovanni Paolo

Basileae, 1566

xix. De Renunciatione.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-61756](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-61756)

a ca. cdm uniuersorum. extra. de rerum permutat.

Subuentum^a tamē est ei, qui de permutatione cum alio habito tractatu, prębendam suam cum resignasset, ab alio qui cū permutationis tractatum habuit, & qui postea suam resignare recusat, deceptus est: cum. n. deceptis, & non decipientibus Iura subueniant, licet is qui renūciauerit, à se beneficium abdicasse videatur, tributa tamen est simplicitati venia, constitutumq; vt ad resignatum beneficium reuerti possit.

Collatio de beneficijs causa permutationis uacantibus, facta alijs quàm permutatibus, nõ tenet. b. d.

Et generaliter, ne concessione Iuris vtētib; præsertim circa spiritualia, illudatur, si qua beneficia ex causa permutationis aliquibus resignata, alijs q̄ ipsis permutare uolentibus cõferantur, nullius firmitatis erit ipsa collatio.

Non obstantibus expectationibus, beneficiorum permutatio fieri potest. b. d.

b cap. unico. de rerū permut. in 6.

Quinimod^b si in diœcesi aliqua quidam fortē auctoritate Apostolica beneficia proximē uacatura expectent, illi tamen, qui secūdum formam Iuris sua beneficia in eadem diœcesi ad ordinarij collationem spectantia, liberē ac sine fraude in manibus Episcopi resignauerint, non nisi ex causa permutationis resignaturi, ab huiusmodi expectatib; circa faciendā pmutationem minimē impediētur,

DE RENVNCIATIONE,

TITVLVS XIX.

Quid sit Renunciatio, & quibus ex causis possit renunciari. b. d.

Et Renunciationem quoq; P quis ab Ecclesia sua remouetur. Est autem Renunciatio, iuris proprii spontanea refutatio. Ea uerò propter quæ Episcopus potest cedendi licentiã postulare, hæc fermē habētur: conscientia criminis, debilitas corporis, defectus scientiæ, malitia plebis, graue scādalum, & irregularitas personæ.

Quale debeat esse crimen, ob quod renunciari possit. b. d.

Propter^d conscientiam criminis, cedendi potest licentia postulari, non cuiuslibet, sed duntaxat illius, propter quod ipsius officij executio post peractam pœnitentiam impeditur.

Quæ debilitas corporis renunciandi causam præbeat. b. d.

Non absimilis^e Iuris ratio in debilitate corporis obtinet: nã non quælibet, sed solū illa legitimam renunciandi præstat causam, per quam quis ad exequendum officium Pastorale redditur impotens: cum interdum non plus horretur senilis debilitas aliquem cedere, quàm maturitas, quæ in senibus esse solet, quem in suo suadeat officio permanere.

c ca. nisi cdm pridem, ext. eodem titul.

d d. ca. nisi. 5. propter. extra. eodem titul.

e d. ca. nisi. 5. alia uerò.

Magnus

Magnus defectus scientiæ, tribuit legitimam causam renunciandi. h. d.

a d. cap. nisi. §. pro defectu.

Propter defectum quoque scientiæ plerumque potest quis petere celsionem: quia cum illa circa spirituales administrationem sit potissimum necessaria, & circa curam temporalium opportuna, Præsul, qui in utriusque commissam sibi debet Ecclesiam regere salubriter, ei renunciat, si quo modo ipsam regere debeat, ignoret. Quanquam autem desideranda sit eminens scientia in Pastore, in eo tamen mediocris tolerari potest: quia imperfectum scientiæ potest supplere perfectio charitatis.

Malitia plebis iustam tribuit renunciandi causam, item uitatio scandali. h. d.

b d. cap. nisi. §. propter malitiam.

Propter malitiam quoque plebis cogitur interdum Prælati ab ipsius regimine declinare: veluti, quando plebs tam duræ ceruicis existit, ut apud ipsam amplius proficere non possit. Item pro graui scandalo vitando, cum aliter sedari non potest, licet Episcopo petere celsionem, ne plus temporalem honorem, quam æternam videatur affectare salutem.

Ob irregularitatem potest renunciari. hoc dicit.

d d. cap. nisi. §. personæ.

Item ob irregularitatem: puta, si sit bigamus. Quod si forte de legitimo matrimonio non sit natus, licet huiusmodi irregularitatem subtrahere non po-

terit, si tamen & culpa lateret, & causa, cum eo qui suum laudabiliter impleuit officium, iniuncta sibi competenti penitentia, poterit non minus utiliter, quam misericorditer dispensari.

Gratia laboris fugiendi non potest renunciari. h. d.

Ceterum ob alias causas renunciationem affectantes, audiendi non sunt: dum forte aliqui laboris angustias declinantes, ad otium aduersus gloriosi Pontificis exemplum, aspirare contendunt.

Episcopus qui semel ad uitam Monachalem transiit, non potest rursus ad Episcopalem dignitatem reuerti. h. d.

Accidit autem interdum, ut Episcopus humilitatis, & penitentiae causa ab Ecclesia sua remoueatur. quod tunc contingit, cum quis Apostolica concessione ab Episcopali sede ad Monachalem descendit subiectionem: Quo casu alius in locum eius subrogari poterit, ille verò resurgere, Constantipolitano concilio vetante, nequam valebit.

Impeditus administrare Episcopatum, & propterea factus monachus, cessante impedimento, potest reuerti ad Episcopalem dignitatem.

Ceterum speciales quidam casus inueniuntur, in quibus, prædicto concilio non obstante, is qui vitam monachalem elegit, rursus licite potest ad Epi-

e d. cap. nisi. §. uictima.

f can. hoc nequaquam.

7. q. 1.

g ca. post translationem. §. ceterum. extr. eod. tit. de renunt.

scopatum assumi: Si enim quis, persecutionis rabie saeuente, vel prepeditus aduersa valitudine corporis, cum proficere nequeat in regimine pastorali, de superioris autoritate ad monasticam vitam descendat: persecutionis vel egritudinis impedimento cessante, ad Episcopalem poterit resurgere dignitatem. Idem Iuris est, si quis propter literaturę defectum, locum regiminis deserens, autoritate Apostolica ad ocium se contulerit monachale: nam si per exercitium lectionis, scientiæ reperit margaritam, procul dubio denuo vocatus ad Cathedralam Pastoralem, redire poterit.

Assecutus Episcopatum simoniace, sed ignoranter, si fiat postea regularis, licet ad primum reuerti non possit, alium tamen Episcopatum consequi potest.

d. cap. post translationē. §. rursus. cod. iii.

Rursus, si quis in sciis cupiditate parentum fuerit Episcopatum adeptus, & hoc comperro de licentia superioris illum dimittens, obseruantiam elegerit regularem, etsi ad Ecclesiam eandem redire nequeat, ad aliam tamen promoueri poterit, Constantinopolitani Concilij constitutione non obstantē: quam tunc obtinere oportet, cum penitentia causa, quam Episcopatum retinens peragere non valebat, vitam quis elegerit monachalem.

Ad eum fieri debet renunciatio, ad quem spectat confirmatio. h. d.

Abbas quoque, qui Romane immediate subditus est Ecclesie, nisi licentia à Romano Pontifice legitime impetrata, sui regiminis oneri renunciare minimè poterit: quod si Episcopo subiectus sit, cum eiusdem permissione locum suum licito iure poterit relinquere. Et hoc generale est in præbendis, & cæteris minoribus beneficijs, vt apud eum fieri debeat renunciatio, ad quem pertinere dignoscitur confirmatio: ex quo apparere potest, quod resignatio facta laico nulla iuris obtinet firmitatem.

Papa potest renunciare Papatu. h. d.

De Romano Pontifice questum est, an, quia nullum habet superiorem cui renunciare possit, Pontificatui ex causa cedere valeat: & super hoc Celestinus quintus hesitationis cuiuslibet volens occasionem amputare, statuit & decreuit, Romanum Pontificem posse liberè resignare.

Per procuratorem renunciari potest, et quatenus ualeat renunciatio facta à procuratore reuocato. h. d.

Potest autem quis non solum per semetipsum resignare, verum etiam per procuratorem: qui, si ad cedendum Pontificali aut alij cuiuslibet dignitati, vel beneficio, sponte ac liberè constitutus fuerit, si postmodum ignorans reuocatus fuerit, tenebit

b cap. fin. ubi Glos. extra. eod.

c cap. quid in dubijs. extra. eod. tit.

d capit. i. de renunciatio. in 6.

e Clem. uni. eod. dem. tit.

bit cessio per eum facta, antequam ad ipsius procuratoris, vel illius in cuius manibus cessio fuerat faciendā, notitiam reuocatio huiusmodi fuerit deducta: nisi forte per ipsos, aut alios dolo malo factum fuerit, quod minus ad eos, vel eorum alterū ante cessionem reuocatio perueniret.

Qui impetrauit cedendi licentiam, compellitur renunciare. h. d.

Aliud iuris est, si qui cedendi licentia cum instantia postulata, atque ea obtenta, leuitate forte cedere pretermittant: eos. n. ad cedendum compellendos esse generali Concilio^a statuitur.

cap. quidam cedēdi. cxi. eod. tit.

DE DEPOSITIO-
ne, seu degrada-
tione,

TITVLVS XX.

Spirituale coniugium dissoluitur per degradationem. h. d.

Er degradationem quoque coniugium Ecclesiæ & Episcopi dissoluitur. Nihil. n. est aliud degradare, quam de gradu deijcere: quod institutum est ad similitudinem^b exaurationis eius qui militiæ deseruit armatæ: cui ram militaris ordo, quam etiam insignia ob delictum detrahuntur.

cap. 2. S. actualis. de pænis. in 6.

Duplex est degradatio, uerbalis & actualis. h. d.

Est autē degradatio duplex:

verbalis scilicet & actualis. Verbalis^c degradatio est, cum ab eo, qui auctoritatem habet, assistente certo Episcoporum numero depositionis fertur sententia. Actualis uero, siue solennis est, cum non solum fertur sententia, uerum etiam ab eo qui degradandus est, vestes & singula insignia sui ordinis gradatim auferuntur. Cuius ordo ac series latissimè Bonifaciana constitutione^d demonstratur.

d. cap. 2. S. uerbalis. de pænis. in 6.

Proprius solum Episcopus potest deponere constitutos in minoribus ordinibus, secus in maioribus. h. d.

d. cap. 2.

Quod^e autem dictum est, Episcoporum numero assistere, sic intelligi oportet, si de Episcopo, aut illo degradando agatur, qui sit in maioribus ordinibus constitutus. Ceterum, si de ijs agatur qui minoribus tantum insigniti sint, proprii Episcopi sententia, absq; ullorum Episcoporum^f interuentu, factis erit.

can. si quis tumidus. 15. q. 7.

In degradatione sacerdotum ob causam hæresis potest procedere solus Episcopus delinquentium cum suis minoribus prelati. h. d.

can. si autē in fin. d. 15. q. 7.

Quinimodò interdum etiam si presbyter, uel in sacris constitutus degradandus fuerit, plurius Episcoporum interuentus necessarius non erit: nam tales, si pro hæresi & seculari curiæ^g tradendi, uel perpetuò immurandi sint, quia Episcoporum numerus facile conuenire non potest, solus Epi-

ca. 1. de hæret. in 6.